

**AGENTURA OCHRANY PŘÍRODY
A KRAJINY ČESKÉ REPUBLIKY**
organizační složka státu

ODBORNÉ STANOVISKO

Konzola Delta

Stanovisko obsahuje 4 strany

Přílohy:

Příloha č. 1 Schématický náčrt konstrukčních variant konzoly Delta

Předmět odborného stanoviska:

Odborné stanovisko je zpracováno na základě objednávky firmy ČEZ Distribuce, a.s. Teplická 874/8, 405 02 Děčín IV – Podmokly.

Předmětem stanoviska je zhodnocení zabezpečení třech konstrukčních variant konzoly Delta.

Použité podklady:

Objednávka firmy ČEZ Distribuce, a.s. ze dne 2. 8. 2024 a příloha objednávky, která obsahuje technický náčrtek konstrukčních variant konzoly Delta.

ODBORNÉ STANOVISKO:

KONZOLA DELTA

Úvod

Konzoly Delta byly v distribuční soustavě ve správě společnosti ČEZ Distribuce a.s. instalovány přibližně v rozmezí let 1997 až 2006. V současnosti se konzoly Delta již nevyrábějí a ani neinstalují. Jejich početnost v soustavě však dosahuje řádově tisíců kusů a budou se zde nacházet ještě následující desetiletí. Současně se jedná o konzoly, které mohou být rizikové z hlediska úrazů ptáků elektrickým proudem. Teoretickým předpokladem jejich rizikovosti je rovinný prvek s izolátory, který se nachází v dolní třetině konzoly. Tuto rizikovitost potvrdil i monitoring bezpečnosti distribuční soustavy pro ptáky, který byl realizován v rámci projektu EHP40 z tzv. Norských fondů v roce 2015. Pod 2819 nezabezpečenými konzolami bylo nalezeno 40 uhynulých ptáků z důvodu elektrického výboje. Zabezpečení předmětných konzol se provádělo pomocí ochranného plastového krytu. Toto zabezpečení je záležitostí, ke které nejsou k dispozici informace a věcné souvislosti o jeho použití. Kryt byl vyroben z polypropylenu o tloušťce 5 mm, na konzolu byl fixován v krajních bodech a umístěním podél ramen konzoly zajišťoval její bezpečnost. Na základě již uváděného projektového monitoringu je možné toto zabezpečení považovat za funkční ochranu, jestliže je správně nainstalováno. Problémy však jsou právě s životností jeho instalace, kdy řada krytů není na správném místě, neizoluje riziková místa konzoly a někdy je dokonce jeden konec uvolněn a kryt z konzoly visí dolů. Společnost ČEZ Distribuce, a.s. tento kryt k zabezpečení konzol v současnosti již nepoužívá. Na některých lokalitách bylo novější zabezpečení realizováno pomocí plastových krytů či zábran.

Předmětem stanoviska je posouzení zabezpečení konzoly Delta, neboť u této konzoly nebylo dosud definováno funkční zabezpečení v návaznosti na pravidla stanovená Metodickým pokynem MŽP (2016). Přičemž k realizaci dodatečného zabezpečení konzol bez krytu či s nefunkčním krytem bude docházet především v případech prokázané významné mortality ptáků na stávajících podpěrných bodech s konzolou Delta. Nicméně je nutné, při jakékoli příležitosti, např. vypnutí linky z důvodu opravy, předmětné konzoly z důvodu jejich rizikovosti zabezpečit níže uvedeným způsobem.

Hodnocení bezpečnosti:

Konzola Delta je v praxi instalována ve třech konstrukčních variantách: (i) varianta s podpěrným izolátorem s jednoduchým závěsem vodičů, (ii) varianta se dvěma podpěrnými

izolátory a tedy s dvojitým závěsem vodičů a (iii) třetí varianta se závěsnými kotevními izolátory. Zabezpečení konzoly je v případě podpěrných izolátorů zajištěno pomocí plastových krytů či instalací zábrany mezi izolátorem a osovým ramenem konzoly. V případě kotevních izolátorů jsou ochrannými opatřeními zábrana na rovinném prvku konzoly či izolace vodiče pod izolátory, tzv. podpony.

V případě zabezpečení konzoly formou zábran však na konzole nezůstane prostor pro dosednutí ptáků. Poněvadž konzoly Delta byly instalovány v celých úsecích linek, je nutné v případě použití zábran ptákům nabídnout alternativní možnost k dosednutí v podobě tyče dosedací (tzv. bidla), aby nedocházelo k rizikovým pokusům o dosednutí na podpěrných bodech. Optimální parametry tyče jsou (i) délka aspoň 120 cm, (ii) průměr aspoň 5 cm a (iii) umístění 70 – 100 cm od nejbližší části konstrukce, která je pod napětím (viz webové stránky AOPK ČR, „Seznam bezpečných konstrukcí a řešení z hlediska ochrany ptáků před úrazem elektrickým proudem“, stanovisko ke konzole Delta Variant – text).

Zabezpečení konzoly Delta je v souladu se zákonným ustanovením § 5 odst. 3 z. č. 114/1992 Sb., v platném znění, konkrétně se jedná o věcné naplnění „zbytečného úhynu“:

Fyzické a právní osoby jsou povinny při provádění zemědělských a lesnických prací, při plánování, provádění a užívání staveb, provádění terénních úprav, činnosti prováděné hornickým způsobem, ve vodním hospodářství, v dopravě a energetice postupovat tak, aby nedocházelo ke zbytečnému úhynu rostlin a zraňování nebo úhynu živočichů nebo ničení jejich biotopů, včetně narušení migračních tras živočichů, kterému lze zabránit technicky i ekonomicky dostupnými prostředky. Orgán ochrany přírody uloží zajištění či použití takovýchto prostředků, neučiní-li tak povinná osoba sama.

Dále upozorňujeme na skutečnost, že v případě úhynu čápů na konzole Delta (k úhynu došlo i na konzole Delta se správně instalovaným plastovým krytem), musí být zabezpečení navrženo pro předmětný rizikový podpěrný bod dle morfologie konzoly a se zohledněním rozměrů těla čápů. To znamená, že výše popsané zabezpečení nemusí být pro čápy dostatečné.

Závěr:

Konstrukci konzoly Delta je nutné doplnit o výše popsané zabezpečení formou krytů a zábran, kdy v případě použití zábran je nutné na podpěrný bod nainstalovat také tyč dosedací. Takto zabezpečenou konzolu Delta je možné považovat za bezpečné řešení pro volně žijící ptáky s výjimkou čápů. Pro tento druh musí být navrženo zabezpečení dle morfologie konzoly rizikového podpěrného bodu.

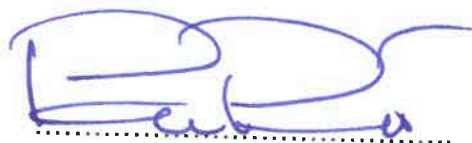
Závěrečné upozornění:

Možnost změny stanoviska dle aktuálních poznatků

Na základě monitoringu úhynu volně žijících ptáků na elektrické distribuční soustavě bude rozšiřován okruh znalostí o technických parametrech zapříčiňujících mortalitu ptáků na konstrukcích soustavy. Na základě těchto znalostí mohou být vydávány posudky aktualizovány. Výrobky uvedené do provozu nebo obsažené v projektové dokumentaci výstavby či rekonstrukce vedení na základě posudků platných v době projektové přípravy budou považovány za bezpečné po dobu jejich technické životnosti.

Zpracoval: Ing. Václav Hlaváč, RNDr. Jitka Uhlíková

Schválil:

Ing. Pavel Pešout

ŘEDITEL SEKCE OCHRANY PŘÍRODY A KRAJINY

Agentura ochrany přírody a krajiny ČR

Kaplanova 1931/1

148 00 Praha 11 - Chodov

-14-

V Praze dne 7. 8. 2024